

УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНА

Затверджено
Наказом Президента
Університету „Україна”

Від 02.03.2011 № 24

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ ДЛЯ ЕЛЕКТРОМОНТАЖНИКА ПО ОСВІТЛЕННЮ ТА ЕЛЕКТРИЧНИМ МЕРЕЖАМ

З СЕРІАЛОМ
ЗГІДНО

ІНСТРУКЦІЯ

з охорони праці № _____
для електромонтажників по освітленню по
освітлювальним мережам

1. Загальні положення

- 1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи підприємства.
- 1.2. По даній інструкції електромонтажників по освітленню мереж, далі електромонтажники потім через кожні 3 місяці повторний інструктаж. Результати інструктажу заносяться в "Журнал реєстрації інструктажів з питань охорони праці", в журналі після проходження інструктажу повинен бути підпис інструктуючого та електромонтажника.
- 1.3. Власник повинен застрахувати електромонтажника від нещасних випадків та професійних захворювань.
В разі пошкодження здоров'я електромонтажника по вині власника, він (електромонтажник) має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.
- 1.4. За невиконання даної інструкції електромонтажник несе дисциплінарну, матеріальну, адміністративну та кримінальну відповідальність.
- 1.5. До роботи по монтажу освітлення і освітлювальних мереж допускаються особи віком не молодше 18 років, які мають посвідчення на право виконання робіт, пройшли медичне обстеження, пройшли вступний інструктаж з охорони праці та інструктаж на робочому місці і мають групу по електробезпеці не нижче II.
- 1.6. Електромонтажник повинен:
  - 1.6.1. Виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку.
  - 1.6.2. Користуватися спецодягом, спецвзуттям та засобами індивідуального захисту.
  - 1.6.3. Пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та безпеку товаришів по роботі.
  - 1.6.4. Виконувати тільки ту роботу по якій проінструктований, та яка доручена керівником робіт.
  - 1.6.5. Вміти подавати першу медичну допомогу потерпілим при нещасних випадках.
  - 1.6.6. Вміти користуватись первинними засобами пожежогасіння.
- 1.7. Основними небезпечними і шкідливими виробничими факторами, які діють на електромонтажника є:
  - 1.7.1. Відсутність огорожень і запобіжних поясів при роботі на висоті.
  - 1.7.2. Робота без спецодягу і засобів індивідуального захисту.

З ОРИГІНАЛУ
ЗГІДНО

- 1.7.3. Експлуатація несправного інструмента.
- 1.7.4. Незадовільне утримання робочого місця.
- 1.7.5. Недостатнє освітлення робочої зони.
- 1.8. Електромонтажник забезпечується спецодягом: комбінезон бавовняний, рукавиці комбіновані: при зовнішніх роботах взимку додатково: куртка, брюки бавовняні на теплій підкладці, валянці.
- 1.9. В залежності від виду виконуваної роботи та механізованого інструменту, який використовується при роботі, електромонтажник забезпечується відповідними засобами індивідуального захисту.
Електромонтажник повинен бути проінструктованим по правилам безпеки їх експлуатації, про що повинен бути зроблений запис в журналі інструктажів і в журналі видачі та розпис електрика.
- 1.10. Забороняється приступати до роботи працівникам в стані алкогольного або наркотичного сп'яніння.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи.

- 2.1. Одягти спецодяг.
- 2.2. Отримати завдання від керівника робіт.
- 2.3. Підготувати інструмент, пристосування, відповідні засоби індивідуального захисту.
- 2.4. Підготувати засоби _____, які будуть використовуватись під час роботи виготовлені згідно _____.
- 2.5. Перевірити справність інструментів пристосування і відповідність їх правилам охорони праці.
- 2.6. Впевнитись в достатньому освітленні робочої зони.
При необхідності користуватись переносними електролампами з захисними сітками напругою 42 В в приміщеннях без підвищеної небезпеки та 12 В – в особливо небезпечних.
- 2.7. Прибрати з робочої зони непотрібні предмети.

3. Вимоги безпеки під час роботи.

- 3.1. Забороняється виконувати електромонтажні роботи в неосвітлених або затемнених місцях.
- 3.2. При роботі на висоті необхідно користуватись випробуваними запобіжними засобами та пристосуваннями (запобіжні пояса, риштування, помости).
- 3.3. Забороняється виконувати зовнішні електромонтажні роботи під час грози, туману, ожеледі при вітрі силою 15 м/сек і більше.
- 3.4. Робити з помостів, риштувань дозволяється тільки при наявності по всьому периметру огороження висотою не менше 1,1 м по суцільному настилі.
- 3.5. Для переноски і зберігання інструменту та мілких деталей електромонтажник повинен користуватись спеціальною сумкою.
- 3.6. Забороняється кидати будь-які предмети працюючому зверху передавати їх слід за допомогою мотузки, при цьому один кінець мотузки повинен тримати робітник, який знаходиться зверху, а другий той, що внизу.
- 3.7. Забороняється пересуватись вздовж страхувального тросу одночасно більше ніж дум електромонтажникам, а також назустріч одна одному.
- 3.8. Забороняється переносити вантажі по підкрановим балкам.

- 3.9. Забороняється встановлювати приставну драбину до тросового проводу.
- 3.10. Забороняється працювати електродріллю з приставних драбин.
- 3.11. При роботі з приставних драбин на висоті більше 1,3 м необхідно застосовувати запобіжний пояс.
- Місця встановлення драбин на дільницях руху транспортних засобів чи людей на час виконання робіт, необхідно огородити чи охороняти.
- 3.12. Забороняється працювати без окулярів при зачистці металевою щіткою.
- 3.13. Кінці труб для прокладання проводів повинні бути обпиленими та зачищеними від задирок.
- 3.14. Притуляти труби до металоконструкцій за стінами не дозволяється їх необхідно розміщати на підлозі з застосуванням прокладок.
- 3.15. Продзвонювати проводи, щити контрольних кабелів необхідно спеціальними приладами чи лампами розжарювання напругою не більше 12 В.
- Продзвонювання в сирих приміщеннях та на відкритому повітрі слід виконувати з використанням засобів індивідуального захисту (діелектричні боти та інше).
- 3.16. Вимірювання опору ізоляції повинні виконувати два робітники.
- Попередньо слід впевнитись в тому, що дільниця, яка контролюється відключена від джерела живлення, перевірити по схемі куди входять розгалужені дільниці кола, закрити до них доступ сторонніх осіб та вивісити в цих місцях попереджувальні плакати чи поставити наглядаючого на час виконання вимірів.
- Вимірювання опору заземлення обладнання дозволяється тільки після зняття з нього напруги.
- 3.17. Всі електромонтажні роботи на струмоведучих частинах чи поблизу приєднання чи від'єднання проводів в діючих електроустановках напругою більше 42 В дозволяється виконувати тільки після зняття напруги.
- 3.18. Подачу напруги для випробування реле автоматів, вимикачів та інших приладів апаратів необхідно виконувати по вказівці керівника робіт після перевірки правильності виконання робіт.
- 3.19. Перед встановленням групових щитів, розподільчих пунктів світильників та інше, необхідно перевірити надійність кріплення на які вони будуть встановлюватись.
- 3.20. При підключенні патронів освітлювальної арматури необхідно фазний провід підключати на язичок патрона, а нульовий провід – на юбку патрона.
- Вимикач повинен розривати мережу фазного проводу.
- 3.21. При монтажі тросових проводок її остаточний натяг слід виконувати з застосуванням спеціальних натягувальних пристроїв та тільки після встановлення проміжних підвісок.
- 3.22. Натягувати проводу перетином більше 4 мм^2 в горизонтальному напрямі з приставних чи розсувних драбин забороняється.
- Ці роботи слід виконувати з риштувань і помостів.
- 3.23. В вибухонебезпечних приміщеннях та зовнішніх вибухонебезпечних установках монтажні роботи з застосуванням відкритого вогню слід виконувати по письмовому дозволу головного інженера, узгодженому з головним енергетиком та місцевою пожежною охороною.
- 3.24. Виконувати електромонтажні роботи в приміщеннях, де можлива поява газу, можна тільки після попереднього провітрювання приміщення та перевірки повітряного середовища на допустиму загазованість.
- 3.25. Забороняється застосовувати автотрансформатори та дросельні катушки для одержання понижаючої напруги.

3.26. Для приєднання переносних знижуючі трансформаторів до мережі необхідно застосовувати шланговий провід, а при його відсутності – провід в гумовому шланзі.

3.27. Вмикати в мережу електроінструмент, прилади освітлення та інші струмоприймальними дозволяється тільки при допомозі спеціальних пускових (вмикаючих) апаратів та приладів (магнітні пускачі, рубильники та інше).

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи.

4.1. Прибране робоче місце.

4.2. інструмент, пристосування, засоби індивідуального захисту скласти у відведене для них місце.

4.3. Зняти спецодяг, спецвзуття, помити руки, лице з милом, при можливості прийняти душ.

4.4. Доповісти керівникові робі про всі недоліки, які мали місце під час роботи.

5. Вимоги безпеки при аварійній ситуації.

5.1. При виконанні робіт по монтажу освітлення та освітлювальних мереж може виникнути ситуація, що може призвести до аварії або нещасного випадку: ураження електрострумом, падіння з висоти, захарашення робочої зони: падіння предметів та інше.

5.2. При виникненні такої ситуації необхідно негайно припинити роботу, відключити електроінструмент від електромережі шляхом роз'єднання штепсельного з'єднання.

5.3. Огородити небезпечну зону не допускати в неї сторонніх осіб.

5.4. Повідомити про те, що сталося керівника робіт.

5.5. Якщо є потерпілі, подавати їм першу медичну допомогу, при необхідності викликати "Швидку допомогу".

5.6. Подання першої медичної допомоги.

5.6.1. Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути його від струмоведучих частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу необхідно робити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. при такому стані необхідно негайно приступити до оживлення, після чого викликати швидку медичну допомогу.

5.6.2. Перша допомога при пораненні.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рану і зав'язати її бинтом.

Для надання першої допомоги при пораненні необхідно розкрити індивідуальний пакет, накласти стерильний перев'язочний матеріал, що міститься у ньому на рані і зав'язати її бинтом.

Якщо індивідуального пакету якимсь чином не буде, то для перев'язки необхідно використати чисту (якщо можливо свіжовипрасовану носову хустинку, чисту полотняну ганчірку і т.ін. На те місце ганчірки, що приходиться безпосередньо на рану, бажано накапати декілька капель настойки йоду, щоб одержати пляму розміром більше рани, а

після цього **накласти ганчірку на рану**. Особливо важливо застосовувати настойку йоду зазначеним чином при забруднених ранах.

5.6.3. Перша допомога при переломах, вивихах, ударах.

При переломах і вивихах кінцівок необхідно пошкоджену кінцівку укріпити шиною, фанерною пластинкою, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою перев'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При передбачувальному переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або роту) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або снігом чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрюванні перелому хребта необхідно потерпілого покласти на дошку, не підіймаючи його, чи повернути потерпілого на живіт обличчям униз, наглядаючи при цьому, щоб тулуб не перегинався з метою уникнення ушкодження спинного мозку.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлю, чхання, рухах, необхідно туго забинтувати груди чи стягнути їх рушником під час видиху.

5.6.4. Надання першої допомоги при опіках кислотами і лугами.

При попаданні кислоти або лугу на шкіру, ушкодженні ділянки необхідно ретельно промити цівкою води на протязі 15-20 хвилин, після цього пошкоджену кислотою поверхню обмити 5%-ним розчином питної соди, а обпечену лугом – 3%-ним розчином борної кислоти або розчином оцтової кислоти.

При попаданні на слизову оболонку очей кислоти або лугу необхідно очі ретельно промити цівкою води протягом 15-20 хвилин, після цього промити 2%-ним розчином питної соди, а при поразенні очей лугом – 2%-ним розчином борної кислоти.

При опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3%-ним розчином оцтової кислоти або 3%-ним розчином борної кислоти, при опіках кислотою – 3%-ним розчином питної соди.

При попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10%-ним розчином питної соди, при попаданні лугу – розпиленням 3%-ним розчином оцтової кислоти.

5.6.5. Надання першої допомоги при теплових опіках.

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами, ні в якому разі не можна відкривати бульбашки, які утворюються та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробляють ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробляють спиртом 3%-ним марганцевим розчином або 5%-ним розчином таніну.

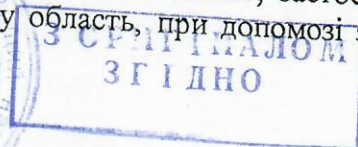
При опіках третього ступеня (зруйнування шкіряної тканини): накривають рану стерильною пов'язкою та викликають лікаря.

5.6.6. Перша допомога при кровотечі.

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- кровоточиву рану закрити перев'язочним матеріалом (із пакета), складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати на протязі 4-5 хвилин; якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку з іншого пакета чи кусок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- при сильній кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосовується здавленням кровеносних судин, які живлять поранену область, при допомозі згинання

Кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою; при великій кровотечі необхідно терміново викликати лікаря.

5.6. Якщо станеться пожежа приступити до гасіння наявними засобами пожежегасіння; при необхідності викликати пожежну частину.

5.7. Виконувати вказівки керівника робіт по усуненню аварійної ситуації.

Розробив:

Головний енергетик

М.В. Левандовський

Погоджено:

Провідний інженер з охорони праці

А.С. Москалець

З інструкцією організації:

М.М. Малобайко

С.Н. Кошенко

М.Г. Ващенко